

Kunskapscentrum för katastrofpsykiatri, KcKP – kort historik

I efterförloppet till den svåra bussolyckan vid Måbødalen i augusti 1988 framstod behovet av att inom sjukvården organisera en katastrofpsykiatrisk beredskap. De första Allmänna Råden, *Underlag för planering av psykiatrisk katastroforganisation* från 1987 visade sig vara helt oändamålsenliga. Socialstyrelsen utarbetade därför nya allmänna råd, *Psykiskt och socialt omhändertagande vid stora olyckor och katastrofer*, 1991:2. Dessa råd reviderades 1996 och då inkluderades även kommunens och socialtjänstens ansvar vid en katastrof.

När så Estoniaolyckan inträffade den 28 september 1994 blev behovet av psykosocialt stöd för anhöriga och överlevande ur ett nationellt perspektiv helt tydligt. Förutom KAMEDO-rapporten 1997, tillsattes också en statlig utredning, *Lära av Estonia*, SOU 1999:48. Förutom rekommendationer till sjukvårdshuvudmännen underströk man följande:

”Analysgruppens uppdrag har varit att genom en granskning av händelserna efter Estoniakatastrofen söka sammanfatta erfarenheter för det framtida agerandet vid katastrofer, för att därigenom bidra till att stärka samhällets katastrofberedskap. Med anledning av detta rekommenderar analysgruppen att ett nationellt centrum för katastrofpsykiatri inrättas vars främsta uppgift är att bidra till att utveckla den nationella kunskapen om katastrofer och katastrofpsykiatri och att bland annat genom utbildningsinsatser utgöra ett stöd för krisgrupper i landet.”

Vid Socialstyrelsen genomfördes en expertledd utredning om vid vilket universitetssjukhus ett sådant kunskapscentrum borde lokaliseras. Ett centrum borde anknytas till en redan existerande lokal klinisk verksamhet och forskningsverksamhet med inriktning mot psykotraumatologi. Valet föll på Akademiska sjukhuset och Uppsala universitet.

Den 12 april 2002 kunde centret högtidligen invigas av rektor magnificus Bo Sundqvist och sjukhusdirektör Göran Stiernstedt. KcKP kom från start att ingå i ett nationellt nätverk av kunskapscentra inom katastrofmedicin, med följande inriktningar: katastroftoxikologi, strålningsmedicin, mikrobiologisk beredskap och allmän katastrofmedicin (framförallt traumakirurgi).

Vid KcKP har under åren genomförts utredningsuppdrags samt undervisning på såväl grundnivå som vidareutbildning av sjukvårdpersonal. Forskningsverksamheten har förutom ett stort antal vetenskapliga artiklar resulterat i tre akademiska avhandlingar:

Per-Olof Michel, 2005, *The Swedish Soldier and General Mental Health Following Service in Peacekeeping Operations*

Kerstin Bergh Johannesson, 2010, *Traumatic Exposure, Bereavement and Recovery among Survivors and Close Relatives after Disasters.*

Filip Arnberg, 2012, *Long-Term Posttraumatic Stress In Survivors from Disasters and Major Accidents.*

KcKP:s första programdirektör var Tom Lundin som våren 2007 utnämndes till Sveriges första professor i katastrofpsykiatri.